Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

903

Vragen van het lid **Omtzigt** (CDA) aan de Ministers van Veiligheid en Justitie en van Buitenlandse Zaken over *het feit dat de OVV onderzoekers geen primaire radargegevens ontvangen hebben voor het onderzoek naar de MH17 van de Rusland, van Oekraïne of van andere landen, terwijl ze daar wel om vroegen en landen verplicht zijn dit te verschaffen* (ingezonden 20 november 2015).

Mededeling van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 16 december 2015)

Vraag 1
Klopt het dat de primaire ruwe radarbeelden van het neerschieten van vlucht MH17 opheldering zouden kunnen verschaffen over

a. de baan die de raket heeft aangelegd, aangezien een deel van die baan zichtbaar zou kunnen zijn op de ruwe beelden;
b. of er wel of geen andere vliegtuigen in de buurt waren van vlucht MH17, die bijvoorbeeld hun transponder hadden uitgeschakeld;
c. over de wijze waarop het vliegtuig uit elkaar gevallen is, aangezien de brokstukken ieder apart zichtbaar geweest moeten zijn?

Vraag 2
Klopt het dat landen volgens protocol 11 van de International Civil Avation Organisation (ICAO) verplicht zijn radargegevens van elk incident dat zich voordoet te bewaren en ter beschikking te stellen aan de onderzoekers?

Vraag 3
Klopt het dat Rusland, de VS, Groot Brittannië, Nederland en Oekraïne participerende landen waren in het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) en dus heel goed wisten dat zij radargegevens van de MH17 crash dienden te bewaren en ter beschikking dienden te stellen aan de onderzoekers?

Vraag 4
Herinnert u zich dat in het rapport van eerste bevindingen van de OVV de zinsnede stond: «De verkregen gegevens betroffen: primaire radar opgenomen door Russische stations»?

ah-tk-20152016-903
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

Vraag 5
Had de Russische federatie (ruwe of bewerkte) primaire radargegevens ter beschikking gesteld aan de OVV of niet? Kunt u zeer precies vertellen welke radargegevens de OVV tot haar beschikking had?

Vraag 6
Bent u ervan op de hoogte dat de OVV in haar eindrapport concludeert dat Rusland ruwe primaire radarbeelden gemaakt heeft, maar dat zij ze tegen de regels van Annex 11 van ICAO gewist heeft en daarmee geen volledige medewerking verleend heeft aan het onderzoek?

Vraag 7
Op welk moment heeft de OVV de Nederlandse regering op de hoogte gesteld van het feit dat Rusland zich niet aan de ICAO regels gehouden heeft en de radarbeelden, naar eigen zeggen, vernietigd heeft?

Vraag 8
Heeft de OVV een formele klacht ingediend bij ICAO over het feit dat Rusland de radarbeelden wel beschikbaar had moeten stellen? Zo ja, wanneer en waar? Zo nee, waarom niet?

Vraag 9
Heeft Nederland een formele klacht ingediend bij ICAO over het feit dat Rusland de radarbeelden wel beschikbaar had moeten stellen aan de OVV? Zo ja, wanneer en waar? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10
Bent u ervan op de hoogte dat Oekraïne beweert dat het de primaire militaire radar had uitstaan en ook de primaire civiele radar, zodat het die gegevens niet kon overhandigen aan de Onderzoeksraad?

Vraag 11
Wanneer hebben de Oekraïnse autoriteiten voor het eerst aan de Nederlandse autoriteiten meegedeeld dat zij geen enkele primaire radargegevens hebben van het neerhalen van vlucht MH17?

Vraag 12
Zijn er afspraken over radargegevens of andere zaken gemaakt met Oekraïne, toen Oekraïne het onderzoek overdroeg aan Nederland en de OVV op 23 juli 2014?

Vraag 13
Bent u ervan op de hoogte dat de Minister van Buitenlandse Zaken van de VS, de heer John Kerry, het volgende gezegd heeft: «We saw the take-off. We saw the trajectory, we saw the hit. We saw this aeroplane disappear from the radar screens. So there is really no mystery about where it came from and where these weapons have come from»?[1]

Vraag 14
Heeft de OVV of de Nederlandse regering ooit officieel de regering van de VS verzocht de radarbeelden over te dragen aan de OVV of aan het OM hetzij het Joint Investigation Team (JIT)? Kunt u zeer gedetailleerd ingaan op de gelegenheden waarom dit gebeurd is?

Vraag 15
Bent u ervan de op de hoogte dat de NAVO net een militaire oefening had afgerond in de Zwarte Zee[2] en met AWACs, waarover u eerder vragen beantwoordde in het gebied was?

[1] VS regering: http://www.defense.gov/News/News-Transcripts/Transcript-View/Article/606910/joint-press-conference-by-secretary-hagel-secretary-kerry-foreign-minister-bish
[2] http://www.voanews.com/content/reu-nato-black-sea-war-games-end/1959529.html

Vraag 16
Heeft de OVV of de Nederlandse regering ooit officieel aan de NAVO verzocht of zij radarbeelden van welke bron dan ook (dus niet alleen de twee AWACS waar eerder om gevraagd is) heeft en ter beschikking wil stellen voor het onderzoek van de OVV? Zo nee, wilt u dat dan alsnog doen?

Vraag 17
Herinnert u zich resolutie 2166 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties over het neerhalen van vlucht MH17 die unaniem is aangenomen op 21 juli 2014 en die alle staten en actoren opriep volledig medewerking te verlenen aan de onderzoeken en die verder besloot dat de veiligheidsraad op de hoogte wenste te blijven van de ontwikkelingen?

Vraag 18
Bent u bereid de Veiligheidsraad op de hoogte te stellen van de ontwikkelingen en officieel mee te delen dat volgens de OVV ten minste een staat niet volledig volgens de ICAO regels heeft meegewerkt aan het onderzoek van de OVV? Kunt u het parlement een afschrift van dat officiële beklag bij de Veiligheidsraad doen?

Vraag 19
Wat vindt u van het feit dat van het neerschieten van vlucht MH17 in het jaar 2014 geen enkele primaire radarbeelden beschikbaar waren voor de onderzoekers, terwijl het neerschieten plaatsvond in een gebied waar een oorlog in de lucht plaatsvond, waar twee supermachten heel goed aan het meekijken waren en allebei publiekelijk aangegeven hebben dat ze de primaire radarbeelden hebben?

Vraag 20
Kunt u precies aangeven wanneer de OVV en de Nederlandse regering overlegd hebben over het al dan niet beschikbaar zijn van primaire radarbeelden van het neerhalen van de MH17 en wat de inhoud van die gesprekken was?

Vraag 21
Welke diplomatieke en politieke inspanningen heeft Nederland geleverd tussen 17 juli 12015 en nu om ervoor te zorgen dat de OVV over de radarbeelden van het neerhalen van vlucht MH17 kon beschikken?

Vraag 22
Hoe vaak heeft de Tweede Kamer er bij de regering op aangedrongen dat de radarbeelden (en overigens ook de satellietbeelden) beschikbaar moeten zijn voor de MH17 onderzoeken?

Vraag 23
Herinnert u zich bijvoorbeeld de vraag op 25 juli, een week na de ramp: «De VS en Rusland beschikken over satelliet- en radarbeelden. Als die laten zien waar gevuurd is, zijn we al een stuk verder, zeker nu de crashsite niet altijd intact is gelaten. Kan Nederland een appel doen op die landen om die beelden openbaar te maken?» en toen die vergeten werd: «De vraag over de openbaarheid ging over een zeer specifiek stuk, namelijk of de regering zich tot Rusland en de VS wil wenden om de satellietgegevens in ieder geval vertrouwelijk te krijgen, maar het liefst openbaar, zodat in de openbaarheid een discussie kan plaatsvinden over de toedracht. Op het moment dat de raket duidelijk zichtbaar is op satelliet- en radarbeelden, kan een heleboel discussie en kunnen een heleboel aluhoedjes, die nu allerlei andere dingen zeggen, in één keer uit de lucht gehaald worden. Ook dat is belangrijk voor het draagvlak van conclusies. Dat is de reden waarom ik die specifieke vraag stelde.»? Herinnert u zich dat de toenmalige Minister van Veiligheid en Justitie antwoordde dat «dit niet onze verantwoordelijkheid is. Wij treden niet in het onderzoek van de onderzoeksraad en ook niet – dat weet de heer Omtzigt als geen ander – in het verkeer tussen de veiligheidsdiensten als zodanig. De onderzoeksraad heeft zijn eigen werkwijze en doet dat internationaal met groot draagvlak. Vervolgens zal men de gegevens doorspelen aan het Openbaar Ministerie.» (Kamerstuk 33 997, nr. 12)?

Vraag 24
Herinnert u zich dat de Tweede Kamer na het rapport van eerste bevindingen onder andere de volgende vragen stelde aan de regering:
(Vraag 33:
Welke radar- en satellietgegevens hebben de Russische autoriteiten ter beschikking gesteld? Zijn op de radar- en satellietbeelden die de Russische autoriteiten ter beschikking gesteld hebben, ook een of meerdere militaire toestellen te zien in de omgeving (max. 20 kilometer) van de MHI7 op het moment van het verlies van radiocontact?
Vraag 37:
Heeft de Onderzoeksraad ook de radargegevens ontvangen van het gebied onder FL320, dat gesloten was voor deze vlucht?)
en dat u deze niet wilde beantwoorden omdat het onderzoek een onafhankelijk onderzoek van de Onderzoeksraad was (Kamerstuk 33 997, nr. 21)?

Vraag 25
Heeft de OVV het feit dat zij de primaire radargegevens niet kregen, aan de orde gesteld tijdens het gesprek dat de regering met de OVV gevoerd heeft naar aanleiding van het plenaire debat over vlucht MH17 en het te laat sturen van de Kiev-memo? Zo ja, wat is er toen precies besproken?

Vraag 26
Welke acties gaat u verder ondernemen om ervoor te zorgen dat de radarbeelden van de omgeving van vlucht MH17 ten tijde van het neerhalen van vlucht MH17 boven water komen?

Vraag 27
Zijn er op enig moment door de Nederlandse regering en door de OVV afspraken gemaakt met landen over het wel of niet beschikbaar stellen van radargegevens aan de onderzoekers van de OVV? Zo ja, kunt u deze afspraken dan toelichten?

Vraag 28
Kunt u een opsomming geven van de inspanningen die de Nederlandse regering verricht heeft om de satellietbeelden (gewone satelliet en infraroodsatellieten) van het neerhalen van vlucht MH17 openbaar te krijgen?

Vraag 29
Kunt u enig ander vliegtuigongeluk in Europa benoemen in de afgelopen tien jaar waarbij de onderzoekers onder de regels van ICAO wel de primaire radargegevens wilden, maar ze niet kregen?

Vraag 30
Heeft de heer Joustra n.a.v. de uitspraken van Minister Kerry namens de OVV een verzoek gedaan aan de Amerikanen om de primary radardata te mogen zien? Wat was daarop het antwoord? Heeft de heer Joustra/OVV de Amerikaanse data met eigen ogen gezien?

Vraag 31
De Onderzoeksraad heeft geen toegang gehad tot niet-openbare bronnen uit niet-westerse landen. (pag. 189 van het rapport); welke landen waren dat en welke bronnen zijn opgevraagd? Welke westerse landen hebben wèl niet-openbare bronnen ter beschikking aan de OVV gesteld en wat was de aard van deze bronnen?

Vraag 32
Klopt het dat in de middag van 17 juli in Torez een luchtalarm is afgegaan? Zo ja, wat was daarvan de reden en hoe laat was dat?

Vraag 33
Kunt u deze vragen ieder afzonderlijk en binnen drie weken beantwoorden?

Mededeling

Hierbij bericht ik u, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, dat de schriftelijke vragen van het lid Omtzigt (CDA) over het feit dat de OVV onderzoekers geen primaire radargegevens ontvangen hebben voor het onderzoek naar de MH17 van Rusland, Oekraïne of van andere landen terwijl ze daar wel om vroegen en landen verplicht zijn dit te verschaffen (ingezonden20 november 2015) niet binnen de gebruikelijke termijn kunnen worden beantwoord, aangezien nog niet alle benodigde informatie ontvangen is.
Ik streef ernaar de vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.